

Katedra Filologii Germańskiej
Uniwersytetu Warmińsko - Mazurskiego
zaprasza do wzięcia udziału w interdyscyplinarnej
ogólnopolskiej konferencji naukowej pod tytułem:

Kultura duchowa w języku i tekście

*Jeszcze nie tak dawno bez słowa „duch”
nie można było powiedzieć nic istotnego
o człowieku i czasach, w których
człowiek żyje. Mówiło się więc o „duchu
czasów”, o „duchu praw”, o „duchu
narodu”, o traceniu i odzyskiwaniu
„ducha” przez pojedynczego człowieka.
Nie było gorszego nieszczęścia, niż to,
gdy człowieka „opuścił duch”. W czasach
udręki powtarzano: „ducha nie tracić”.
A kto dziś pamięta o „duchu”?*

prof. Józef Tischner

Szanowni Państwo, Drogie Koleżanki i Koledzy!

Zapraszamy do wzięcia udziału w organizowanej przez nas konferencji naukowej, która odbędzie się w dniach **30 marca - 1 kwietnia 2015 roku** z udziałem germanistów, polonistów, teologów, filozofów i badaczy kultury. Chcielibyśmy wspólnie rozpocząć debatę na temat aktualnego stanu duchowości w języku, kulturze oraz literaturze współczesnej Polaków i Niemców. Planujemy połączyć wysiłki uczonych z zakresu wskazanych kierunków nauki, by odpowiedzieć m. in. na pytanie: co się obecnie dzieje lub stało już ze słowem „duch”?

Aby nasza odpowiedź była przekonująca, chcielibyśmy podjąć problematykę duchowości nie tylko w oparciu o współczesne zjawiska kultury, ale również w perspektywie diachronicznej. Proponujemy więc powrót do dziejów „duchy” i „ducha” w klasycznej filozofii greckiej, namysł nad tezami religijnych myślicieli średniowiecznych, czy wreszcie refleksję nad rozwojem filozofii od Hegla po Heideggera po to, by skuteczniej nakreślić obecny kontekst kulturowy - duchową sytuację Polaków i Niemców. Stawiamy sobie za cel możliwie szeroko zakreśloną w tym obszarze refleksję przy założeniu, że namysł nad fenomenem duchowości z jednej strony może ukazać nam stan badań nad współczesną kulturą, z drugiej strony wnieść pewien optymizm do współczesnej humanistyki, w której coraz częściej dyskutuje się o „kwestii lęku” jako wyznaczniku dzisiejszej kondycji ludzkiej.

Pytanie o stan obecnej kultury duchowej wydaje się pilne, wszak dotyczy tej sfery życia ludzkiego, która według badaczy rozumiejących fenomen duchowości w sensie psychologicznym i ujmujących go w kontekście religijnym, wymaga lepiej zrozumieć świat i ludzi. Według prof. Magdaleny Środy „życie duchowe to życie tych, którzy czytają, zdobywają wiedzę, dyskutują, uczestniczą w kulturze” („Gazeta Wyborcza”, 28 lutego 2005). Natomiast twórcy *Encyklopedii Katolickiej* rozumieją duchowość jako „formę życia religijnego człowieka, opartą na sacrum jako wartości nadrzędnej”. Z tych obu komplementarnych w stosunku do siebie sposobów rozumienia duchowości wynika jej związek z wartościami moralnymi oraz ludzkimi postawami alio- i socjocentrycznymi, dlatego ważne jest podjęcie współpracy uczonych, których dwa uzupełniające się nawzajem zapatrywania na problem kultury duchowej pomogą stworzyć obraz jej aktualnego stanu we współczesnej polszczyźnie i niemieckiej, najnowszej literaturze obu narodów oraz kulturze - dzięki niej bowiem, jak wielokrotnie przekonywał św. Jan Paweł II, narody trwają w swojej duchowej substancji, duchowej tożsamości.

Zapraszamy społecznie zaangażowanych językoznawców, teolingwistów, reprezentantów lingwistyki aksjologicznej i kulturowej, badaczy literatury - w tym literatury sacrum, uczonych teologów, filozofów, znawców i pedagogów kultury oraz pedagogów międzykulturowych, by poddać analizie naukowej m. in. następujące zagadnienia:

- Najnowsze koncepcje etyki i kultury języka obejmujące kontekst komunikacji, zagadnienia pragmatyki, zasady dialogu.
- Słownictwo etyczne Polaków i Niemców.
- Polski a niemiecki sposób mówienia o sacrum.
- Manipulacja językowa w mediach.
- Miejsce wartości w językowym obrazie świata Polaków i Niemców.
- Problem sekularyzacji leksyki polskiej i niemieckiej m. in. w ujęciu konfrontatywnym.
- Warstwa biblijna w polskiej i niemieckiej frazeologii w kontekście translacyjnym, stylistyczno-językowym, kulturowym, literackim.
- Współczesna literatura Polaków i Niemców jako łącznik między sacrum i profanum.
- Życie duchowe współczesnych Polaków i Niemców (kontekst psychologiczny i religijny).
- Pozareligijne wymiary duchowości.
- Stan czytelnictwa nad Wisłą i Sprewą.
- Rzeczywistość sukcesu a świat wartości.

Jesteśmy również otwarci na inne propozycje referatów, które wpisywałyby się w obszar tematyczny konferencji. Do 31 grudnia 2014 roku czekamy na tematy wystąpień i abstrakty. Zgłoszenia prosimy przysyłać na adres:

kulturaduchowa@uwm.edu.pl

Opłata konferencyjna w wysokości 250 zł pokryje koszty materiałów konferencyjnych, barku kawowego, obiadu, wspólnej kolacji oraz udziału gości w wieczornym, inauguracyjnym koncercie poetyckim realizowanym w Teatrze im. Stefana Jaracza w Olsztynie. Nie pokrywamy kosztów noclegu, rekomendujemy jednak Hotel Park, znajdujący się w pobliżu miejsca konferencji. Planujemy publikację tomu pokonferencyjnego, w którym zamieścimy pozytywnie zrecenzowane referaty. O terminie wniesienia opłaty konferencyjnej poinformujemy Państwa z chwilą wplynięcia pełnej liczby zgłoszeń uczestnictwa.

Język konferencji: polski i niemiecki.

Miejsce konferencji:

Budynek Wydziału Humanistycznego UWM,
ul. Kurta Obiży 1

**Cieszymy się na wspólne
spotkanie z Państwem!**

Komitet organizacyjny:
dr Tomasz Żurawlew
dr Aneta Jachimowicz